

„Este vorba de lipsa unei viziuni foarte clare a Chișinăului față de situația din Transnistria”

La începutul acestei săptămâni Biroul pentru Reintegrare a anunțat că vicepremierul Eugen Carpov și reprezentanta regiunii transnistrene la negocierile în formatul „5+2”, Nina Ștanski, au semnat o înscrisoare protocolară care prevede „schimbul de informații, sistematizarea și examinarea unor dosare penale intentate la Chișinău și Tiraspol, inclusiv și perspectiva acestora”. Documentul se referă în special la schimbul de date în privința unor dosare intentate persoanelor cu funcție de răspundere. Înscrisoarea a provocat nemulțumirea Asociației Promo Lex, organizație care are printre preocupări monitorizarea respectării drepturilor omului în stânga Nistrului. De ce, l-am întrebat în ajun pe președintele Asociației, Ion Manole:

Ion Manole: „Pentru că ea contravine legislației și Constituției Republicii Moldova, în primul rând. În al doilea rând, pune în pericol, din momentul în care va fi aplicată, securitatea persoanelor aflate, să zicem așa, sub tutela administrației de la Tiraspol.”

Europa Liberă: Când spuneți „contravine Constituției” la ce prevederi vă referiți?

Ion Manole: „În primul rând, examinarea unor astfel de dosare sau admiterea în cadrul unor proceduri specifice cu caracter penal a unor grupuri sau indivizi, nici nu știu cum să-i numesc, care conform legislației noastre reprezintă structuri ilegale, iar conform acestui acord sunt parte, reprezintă o problemă foarte gravă, pe care noi credem că opinia publică nu

trebuie să o tolereze și trebuie să cerem explicații de ce se întâmplă astfel de lucruri, pentru că din câte știm pilonul justiției este independent și nu trebuie să tolereze ingerințe din afara justiției, mă refer la cea politică.”

Europa Liberă: Tot Dvs spuneți că această înscriere protocolară ar pune în pericol viața cetățenilor care sunt sub tutela autorităților din stânga Nistrului?

Ion Manole: „Să nu uităm că în regiune avem peste trei mii de oameni care se află în detenție, să zicem în detenție, or în opinia noastră ei sunt captivi pentru că nu au beneficiat de un proces echitabil atunci când au fost condamnați de așa zisele instanțele de acolo sau cercetați penal de așa zisele structuri din regiune, deci din acest punct de vedere aceste persoane sunt deținute ilegal, iar Guvernul de la Chișinău, conform obligațiilor sale la nivel internațional, dar și deciziilor Curții Europene, are obligația să intervină și să încerce a le apăra și proteja drepturile. Or pe parcursul mai multor ani observăm că Guvernul de la Chișinău nu a făcut, practic, nimic. Nu are o strategie, nu are o viziune foarte clară, nu are un plan la urma urmei, cum ar trebui să procedeze, cum ar trebui să intervină în privința apărării și protejării drepturilor acestor oameni. Am avut cazuri în care structurile constituționale au furnizat informații, am avut cazuri în care cetățeni ai Republicii Moldova au fost răpiți, nu mai spun arestați pentru că nu a fost respectată procedura de arestare, deci au fost răpiți de către polițiști și transmiși ilegal către aceste structuri din stânga Nistrului. Prin semnarea acestui document și prin admiterea unor persoane cu statut dubios în cadrul examinării acestor dosare, considerăm că va fi pusă în pericol viața și securitatea acestor oameni. În special a celor care au depus plângeri la Procuratura Generală a Republicii Moldova împotriva persoanelor care servesc regimul de la Tiraspol. Deci, oamenii au venit la Chișinău după ajutor, iar Chișinăul indirect sau direct, deja, furnizează informațiile despre persoanele care

au depus plângeri împotriva persoanelor care le-au încălcat drepturile.”

Europa Liberă: Pe de altă parte, poate e vorba de un compromis, iar această înscriere protocolară care prevede schimb de informații tocmai e o decizie prin care se dorește cooperarea?

Ion Manole: „În acești 22 de ani de așa-zise tratative sau negocieri, discuții la nivel politic pe subiectul respectiv, am tot obosit să auzim despre tot felul de compromisuri, or compromisurile pot fi făcute numai în mod legal, numai respectând buchia legii. Aceste compromisuri, indiferent cât de nobile ar fi intențiile celor care le semnează sau discută, ele trebuie să aibă un temei juridic. În momentul în care aceste acorduri contravin legii, ele trebuie anulate, cel puțin trebuie lăsate fără a fi respectate pentru că pun în pericol viața și sănătatea acestor oameni.”

Europa Liberă: E lucru știut că un regim care nu este controlat de multe ori e un regim cu care nu poți comunica. Cum vedeți Dvs implicarea autorităților de la Chișinău în soluționarea cazurilor, dosarelor penale, intentate împotriva cetățenilor din regiunea transnistreană?

Ion Manole: „Aici cred că trebuie să vorbim pe șleau, este vorba de lipsa unei viziuni foarte clare a Chișinăului față de situația de acolo. Nu o dată am menționat că ar fi fost mult mai eficient dacă Chișinăul ar fi intervenit individual, pe fiecare caz. Numai examinând situația și soarta fiecărei victime care s-a adresat cel puțin către Chișinău, doar așa autoritățile puteau să își facă o imagine foarte clară despre situația reală, despre problemele reale de acolo și despre posibilitățile de a ajuta aceste persoane, de a schimba situația sau de a opri anumite fenomene negative. Or, Chișinăul neglijând, ignorând, să se ocupe de astfel de probleme, nu a făcut nimic altceva decât să devină incompetent și nu cunoaște situația de acolo. Or, dacă nu cunoaște

situația, nu poate veni cu propuneri, nu poate analiza această situație și nu poate veni cu recomandări sau soluții pentru rezolvarea lor. De multe ori îmi pun întrebarea: Ce discută reprezentanții politici? Ce poate discuta, spre exemplu, dl Carpov cu dna Ștanski? Or, o avem pe Ștanski care are controlul asupra acestui teritoriu, are susținerea unui actor implicat în acest format „5+2”...”

Europa Liberă: Federația Rusă...

Ion Manole: „... exact, toată lumea o știe, deci ce interes ar avea ea ca să rezolve problema transnistreană? Ea nu are niciun interes.”

Europa Liberă: Am să vă solicit opinia într-un alt subiect în care s-a implicat Asociația Promo Lex. Școlile cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană care știm că au obținut câștig de cauză la CEDO împotriva Federației Ruse. Și-a onorat Kremlinul obligația de a achita despăgubirile?

Ion Manole: „Este vorba de 170 de victime care au obținut câștig de cauză în fața Curții Europene. Federația Rusă era de așteptat să nu își respecte această obligație. Federația Rusă are foarte multe dosare, decizii împotriva sa pierdute de guvernul rus la Curtea Europeană, pe care nu le execută. Federația Rusă este, dacă nu greșesc, lider la acest capitol printre țările condamnate la CEDO. Ne așteptam la o astfel de situație. Se încearcă tergiversarea executării și achitării acestor sume. Din punct de vedere juridic noi depunem eforturi, am depus demersuri, foarte multe cereri către Guvernul rus, primim întotdeauna răspunsuri diplomatice că: da, se examinează, însă la nivel practic încă nu se întâmplă nimic. De asemenea, deja am expediat în adresa Consiliului Europei aceste informații, sperăm că și Comitetul de Miniștri la următoarea adunare va putea emite anumite recomandări sau anumite propuneri. Există această hotărâre și Rusia vreau nu vrea ar trebui să o execute.”

Europa Liberă: Organizația Dvs este specializată pe apărarea drepturilor omului în regiunea transnistreană. La începutul acestui an, Republica Moldova a fost vizitată de Comisarul ONU pentru Drepturile Omului, dl Thomas Hammarberg. După ce a vizitat și regiunea transnistreană, Domnia Sa a oferit anumite recomandări care vizau în special îmbunătățirea situației din penitenciare. Se ține cont de îndrumările dlui Hammarberg?

Ion Manole: „Am impresia că acest raport al dlui Hammarberg este utilizat de către administrația de la Tiraspol drept un instrument de propagandă prin care încearcă, pe de o parte, să justifice legalitatea lor și constituirea lor ca stat la nivel local, pe de altă parte, din câte înțeleg eu, este vorba și de o tentativă a Tiraspolului de a obține mai mulți bani de la donatorii internaționali, de la partenerii Republicii Moldova pentru rezolvarea acestor probleme grave cu care se confruntă administrațiile închisorilor. Problema nici nu se poate pune în discuție pentru că, într-adevăr, este nevoie de reparații, oamenii care sunt acolo deținuți au drepturi garantate de către Convenția Europeană, de către Declarația Universală a Drepturilor Omului. E trist faptul că Guvernul de la Chișinău nu explică foarte clar comunității internaționale esența acestei probleme. Noi nu dorim ca acestor oameni să li se asigure condiții mai bune în situația în care aceștia nu au beneficiat de un proces echitabil. Atâta timp cât persoanele aflate în aceste închisori nu au beneficiat de acel proces echitabil de care v-am spus, consider că ei beneficiază și de prezumția nevinovăției. În această situație trebuie să luptăm pentru eliberarea lor sau judecarea dosarelor respective de către organele constituționale, ca să vedem dacă persoana a săvârșit o anumită faptă sau nu.”

Sursa: Europalibera.org